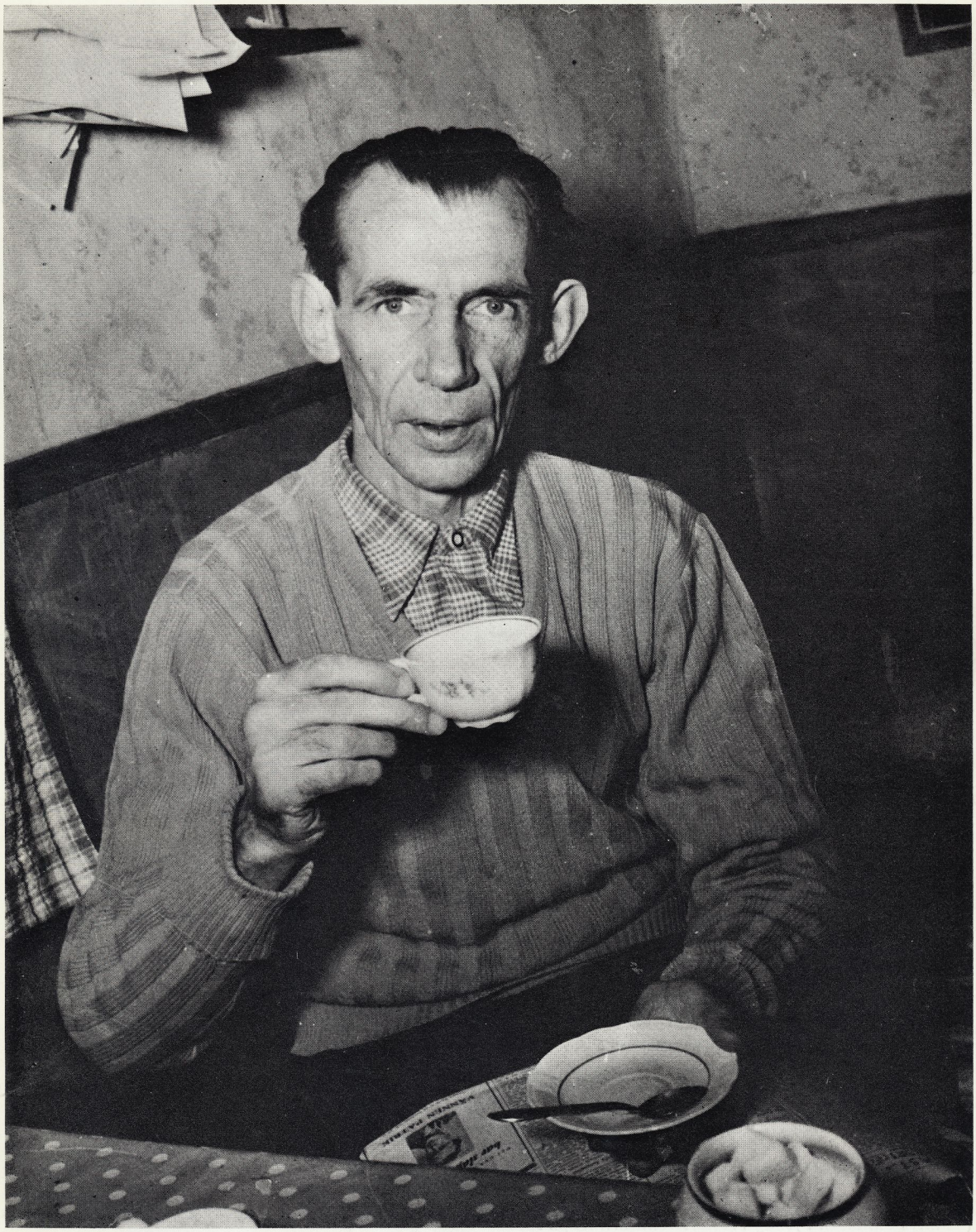

Poste Restante

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 2 1978

Om Johansson

Vi läsa i historien om bålda stora män,
(och) den ene hette Brahe, Gyllenstierna hette en
men den tappraste soldater i vår krigshistorias dån
— det är inte alls omöjligt att han hette Johansson
!

Vi reser på vår järnväg och ser sädeslag och fält
och vi undrar vem som äger dem och har så präktigt stält
Dem som rövat dessa skatter ifrån stenarna
och slån
— det är ~~omöjligt~~ inte alls omöjligt att han heter Johansson

Det namnet det är prima, det ~~är~~ har klinga, det är svenskt!
men Pimpinett — — och Goldenstein — — — det ~~verkar~~ ~~inktar~~ doftar så utlänskt!
och ~~dom~~ det verkar inte äkta för ~~dom~~ det verkar som ett lån
— Vi skålar för det hedesliga namnet
Johansson.

(Se mera om visan i Jenny Westerströms artikel på sid 12)

Omslagsbilden från hösten 1948. Foto: *Jonny Graan.*

Käre Ferlinvän,

du vet som jag att livet inte låter sig förutsägas. Det är fullt av oväntade händelser, inte alltid av det lyckosamma slaget men bra nog ofta har det trevliga små överraskningar i beredskap.

Kommer du ihåg att det var några vackra sommardagar just efter midsommar? Då for jag och min vän Lars Brolinson till Skörby, till en gård som ligger i Hacksta socken i Uppland. Där växte Lars upp och under några år av min barndom, jag måste ha varit sex och sju år, var jag fosterpojke i den Brolinsonska familjen.

Där gick vi tillsammans och återfann vårt förflutna, drack kaffe med familjen Hoving som bor där nu, såg brygghuset med det gamla mjölkrummet där Cajo, äldste sonen i huset, lärde mig dricka pilsner, ett stort framsteg i mitt unga liv och besökte utedasset där Hjalmar, pappan, täckte väggarna med tändsticksaskar.

Naturligtvis måste vi också gå upp på Kvarnbacken, en av våra käraste lekplatser, för att se om det var sig likt. Vi tog vägen över fattigstugan, där en gång änkan Maria Eriksson bodde ensam med sju barn. Där stötte vi på Allan Kihlman, dekoratör till yrket och sedan tio år ägare av den gamla fattigstugan. Han älskade barrträd och trädgårdsarbete, sa han. Men han var konstintresserad också, det kunde vi konstatera när vi bjöds in att se oss om.

Och nu kom den lilla trevliga överraskningen. Bland konstverken hängde en gipsrelief och jag hade inte varit mycket till ordförande i vårt sällskap om jag inte genast hade upptäckt att den föreställde vår käre Nils' anletsdrag. Du kan själv se på fotot att det är mycket porträttlikt. Du ser också att runt bilden av honom är namnen på en rad av hans vänner ingraverade. Konstnären, fick jag höra, heter Keddy Jansson, en vaktmästare på Konstakademien som samtidigt också var litet av gipsgjutare.

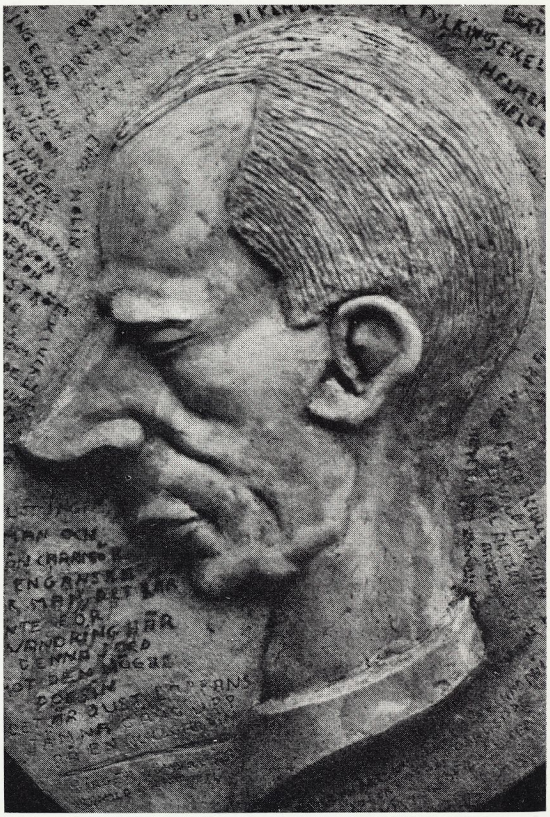

Det är roligt att strosa som gammal skald och ordförande genom livet och inte bara finna sin barndoms platser utan också, alldeles oväntat, stöta på bilden av en gammal poetisk kompis och läromästare och roten och upphovet till vårt sällskap.

Ja, naturligtvis sände jag Allan ett exemplar av vår tidning och ett inbetalningskort och jag kan inte tänka mig annat än att vi har fått ännu en medlem i vårt livskraftiga förening. Du har väl själv kommit ihåg att sända in din lilla medlemsavgift? Det är ju medlemsavgifterna som gör det möjligt för oss att dela ut vårt pris, som i år går till två så utmärkta kvinnliga skalder som Ingeborg Erixson och Anna Rydstedt.

Kanske ses vi vid prisutdelningen? Glad höst tills dess, önskar din vän, gamle skalden

Sander Key Åberg

Till Ingegerd Granlunds minne

Nils Ferlin-Sällskapets hedersordförande, en av dess initiativtagare och mångåriga ordförande, rektor *Ingegerd Granlund*, gick bort den 15 aug. Axel Liffner tecknar ett porträtt.

En mycket uppskattande kommentar från en tidigare Ferlin-pristagare till Ingegerd Granlunds dikt "Att kunna möta morgonen" blev möjligen något av det sista hon läste i livet. PR vidarebefordrade kommentaren till henne, och hon fick den samma dag hon hastigt gick bort.

Som våren var hon
outtröttligt verksam

När jag i fjol fick veta att jag skulle få Nils Ferlin-priset blev jag naturligtvis underbart glad.

Att få ett pris uppkallat efter honom — den beundrade diktaren och den käre, varme och omtänksamme vännen — var både hedersamt och uppfordrande (pengarna sattes omedelbart in i rörelsen, den långsamma rörelse som förhoppningsvis skall leda till en ny bok). En hel del människor som verkade alldeles uppriktiga hörde av sig och lyckönskade. Det kändes också skönt.

Till prisutdelningen kom jag nervös. Men blev fort alldeles lycklig: Ingegerd Granlund dök upp. Hon sa: jag är skraltig och borde ligga hemma i sängen, men jag tyckte att jag ville komma in och personligen säga grattis. Sen kramade hon mig om handleden, som hon brukade. Sa: Du är nervös, det märker jag. Men nu är vi glada. Kom ihåg vår förbundenhet.

Sen — eller när det nu var under denna för mig omtumlande kväll — gick hon upp och höll ett lysande spirituellt anförande om Nils Johan Einar Ferlin, sådan hon sett och upplevt honom.

Jo, visst kom jag då ihåg — liksom jag aldrig kommer att glömma — den där förbundenheten. Så här var ursprunget:

Efter att vi några stycken varit ute och hälsat på Nisse och Henny — blev Ingegerd och jag sittande i hennes kök till långt fram på natten. Talande om gud vet vad.

Men vad vet jag — och helst och tydligast minns — var att hon avbröt en lång utläggning jag höll på med:

> "där är vi överens; jag är också pessimist och tycker inte heller att det är något jäkla hurra! att vara människa — och att den känslan, den har inga "oskyldiga" med att göra.
>
> Att låtsas vara glad, också när man inte är det, är nödvändigt, förfärligt ofta, om man ska få något uträttat — till det bättre.

Och tänk så mycket hon fick uträttat. Hon, med alla sina engagemang: som tidig anskaffare av sommarhem åt storstadsbarn, som tidig förespråkare för en vettigare syn på ogifta mödrar, som klok medlare i förhållandet ungdomar-föräldrar . . .

Jag tror aldrig hon tog någon vid handen för att leda — och jag tror det var handledskramen, som manade: var stark och klok nu! Och att det var den som var betydelsefull.

ATT KUNNA MÖTA MORGONEN

av Ingegerd Granlund

Att kunna möta morgonen
utan att rädas anklagelserna
från i går
aldrig visade vänligheter
aldrig skrivna brev
till adressater som dagstidningen
en vacker dag
manglar fram under rubriken
Döda
Att äga dagen framför sej
utan att behöva använda den
till avbetalning
på gårdagens skulder
i skräck att allting är för sent
Att aldrig ängsligt fråga sej
vad ens liv hade blivit
om icke om
O stund av självförlåtelse
när öppnar du de innersta portarna
När blir allt uppenbarat
Och när blir tystnaden självklar
därför att den inte längre går havande
med aldrig födda ord

Hon arbetade för fredsrörelsen. Hon arbetade hårt för bättre arbetsvillkor åt den viktiga grupp kulturarbetare som sysslar med översättningar av främmande litteratur — som kan ge svenskar en större insikt om levnadsvillkor och tankar utanför våra gränser . . .

Ingegerd Granlund var, även när det var mycket jobbigt för henne själv, och fast hon var i grunden pessimist — ja, så var hon alltid "som våren outtröttligt verksam".

På sitt mycket effektiva sätt tände hon *moteldar — medsols.*

På senare år blev det så, att så snart jag hade en aning om att jag kunde få träffa Ingegerd — kanske på en stipendieutdelning — hade jag alltid med en särskild ros till henne.

När jag själv fick Nils Ferlin-priset hade jag ingen sådan med (hon kunde inte tänkas komma — och jag var som sagt nervös).

Men hon fick den vackraste ur min bukett.

Axel Liffner

ÅRETS TVÅ FERLIN-PRISTAGARE

INGEBORG ERIXSON

Hennes vida famntag

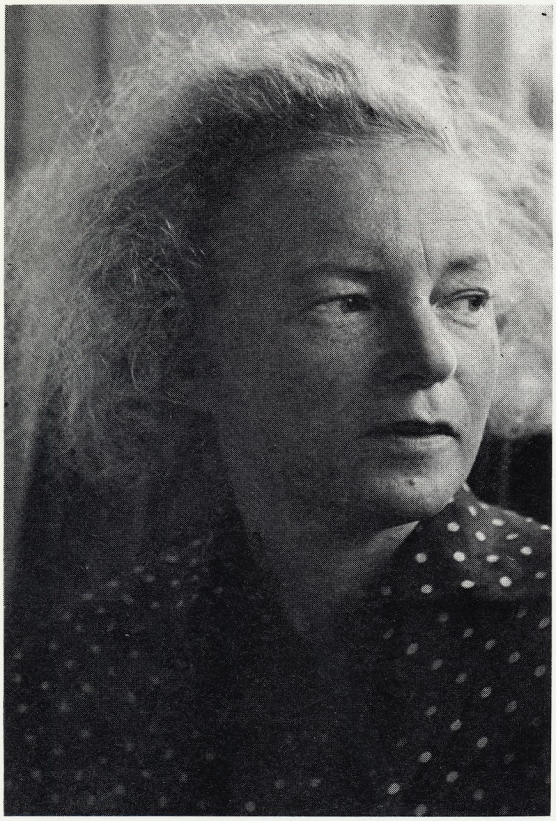

Foto: *Hassner*

Ingeborg Erixson har alltför länge varit tyst som poet.

Tänk om det här välplacerade priset kunde bidra till att bryta denna sorgliga tystnad.

Sex diktsamlingar gav hon ut under åren 1945—57. Och så en samlingsvolym i FIB:s Lyrikklubb 1962 (med inledning av Stig Carlson).

Var det en oförstående kritik, en dålig förlagssatsning — eller vad var det som gjorde att läsarna inte fick klart för sig att här framträdde en verkligt läsvärd poet, som av erfarenhet och insikt behärskade en finstämd balans mellan tradition och modernism?

Mina exemplar av Ingeborg Erixsons böcker är inte tummade — men de är ofta förstreckade, med olika slags pennor; lästa i olika stämningslägen. Denna dikt tycker jag, bland flera, särskilt mycket om:

Just där trädet dragit svarta fingrar
i en rosa klädnad somnar luften
innesluter i ett bo av tystnad
allt som kryper krälar flyger rör sig —
Ännu dröjer sista fågelstämman
innan ljuset slocknar och i lövvalv
skuggregn blandar sig med vattenångor —
Vad är det som endast mänskan saknar
här i vårens villkorslösa skymning?

Tusen famnar är det ner till jorden
Tusen mil upp till det höga trädet!

Och följer man hennes poesi — genom dess många uttryck för upplevelser av sökande, oro, genomlysningar och visioner — så måste man känna sträckningen i hennes vida famntag.

Få kan som hon återge en sommardag: *"Sommarmoln/strös över alla gärden"*.

Och sen låta åskmoln framkalla komplikationerna. De kan se ut så här:

"Och bödeln blir offer och offret till bödeln förvandlad."

Ljus och mörker — och det hårdhänta skuggspelet, som ger ljus- och mörkerbilderna den verklighetsnära dramatiken. Hon känner, ja hon är välbekant med alla komponenterna. Och så har hon ett vänskapligt-bråkigt förhållande till språket. Oftast får hon det som hon vill.

Det vore synd om hon inte gav oss mera av sin erfarenhet, som måste ha blivit större, i en poetisk form, som säkert slipats än hårdare — under dessa alltför många tysta år.

Axel Liffner

Guskelov för

ANNA RYDSTEDT

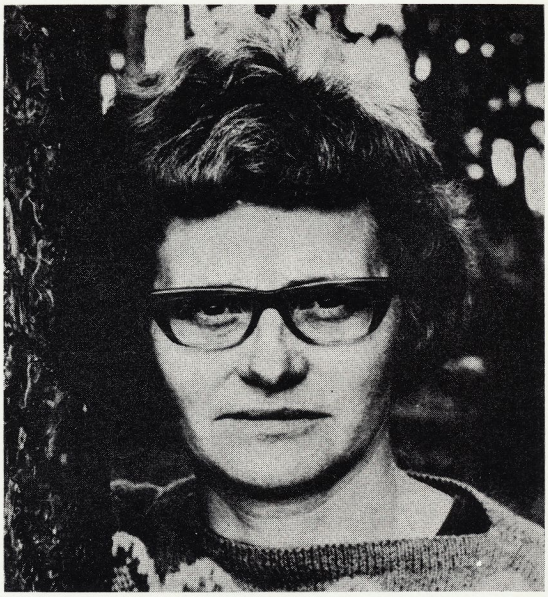

När jag fick Anna Rydstedts diktsamling "Dess kropp av verklighet" (1976) i händerna, förstod jag inte titeln. Känner mej fortfarande villrådig inför den. Men när jag läst, sa jag för mej själv: "Tack och lov för Anna Rydstedt, nu har vi svensk naturlyrik av klass igen."

Faktiskt: för fem, sex år sen föreföll naturen vara tabu för poeterna. Den politiska dikten hade helt övertaget. Det är bättre nu. Fråga är om inte A R blev den nya naturlyrikens apostel, åtminstone dess härold. Hennes utpräglade förmåga till drastik och uttrycksfullhet lyste ur den:

Rabarberskotten,
sickna vårfräckingar,
skjuter glatt upp ur blöta, svala jorden
sina svällande skott
— vällustiga fallosar ur skotthöljets förhud,
rödblå i hela rabarberlandet,
badande i aprilsolskenet,
som om de ville leka med alla
både gamla och unga.

Också om mycket annat skriver hon. Om religonen, för hennes del kristendomen, en mystik-färgad kristendom, som får sin tyngdpunkt i kommunionen, den "glimmande rubinen."

Frågor om döden sysselsätter henne mycket. Självmordet är en. Hon identifierar sej med kvinnan, som bär den ångestutpinade kroppen, hon som ville stå rak men hade sin sjukliga överkänslighet. Det gjorde, att t o m all välmening blev till pinlig förnedring inom henne. Till slut beslöt hon sej att ta sitt liv. Hon tog sin hund i famn och gick ner till järnvägen, ställde sej på spåret och väntade på tåget.

Beträffande den sociala diktningen, som nu är och länge varit så "inne", andas hennes lyrik tydlig positivism. Hon vet dock risken för dess överdrift. Vad skrivaren kan se, varnar hon för "samhällstillvändhetens" risk till förkrympning av det individuella, då hon säjer:

"vi behöver någon gång få plocka smultron
plommon och äpplen
med egna händer
om vi inte ska bli sociala marionetter,
vanmäktigt utlämnade."

Anna Rydstedt är trots sin här förut påpekade ton av religiös mysticism en dråpligt från realist, utan sipp betänklighet. Om den djupare andligheten säjer hon:

Addera till din andlighet denna erfarenhet:
På ett sätt bottnar man inte djupare
än i sin egen slutmuskel i botten av bålen.

Mycket mer vore att anföra. — Jag måste få sluta med att citera en hel dikt "Bedömning", där hennes underfundiga formulering av sin natursyn firar en triumf:

Man ser inte genast skillnad
på småsten och gråsparvar
i den nysådda, svarta åkern
Några flyger och sätter sig i nypontörnet
— de är gråsparvar.
Andra blir kvar och trippar i åkern
— de är också gråsparvar.
Andra ligger stilla kvar i åkern
— de är troligen stenar.

Med heder kan Anna Rydstedt, den ena av 1978-års Nils Ferlin-pristagare, ta mot sin utmärkelse.

Sten Hagliden

SPELKOSACKERNA — EN RADIOBAGATELL

Nils Ferlins första kontakt med ett nytt medium

av Jenny Westerström

Nils Ferlin prövade många yrken, däribland skådespelarens. Entydigare än de flesta av våra stora diktare gäller han ändå som enbart Poet. Det är han naturligtvis också i främsta rummet. Men han prövade andra genrer, och den som vid sidan av den urgamla visan blev hans, var det nymodiga radiodramat. Det nådde en stor publik, men i enlighet med sin karaktär var dess verkan kort, särskilt som nu bara något enda av dem blev tryckt och i övrigt bara smärre inslag lyftes in i diktsamlingarna. Men de är förtjänta av en större uppmärksamhet, både på grund av sina egna kvaliteter och för vad manus och förarbeten har att säga om Ferlins sätt att arbeta. — I denna första artikel behandlas främst de mindre kända dikterna i *Spelkosackerna*. I en kommande artikel tas mer välkända dikter upp.

1934, året efter publiceringen av diktsamlingen *Barfotabarn*, sökte sig den mångsidige skalden Nils Ferlin åter till ett för honom outforskat område, nämligen radioteaterns. Åke Runnquist berättar i sin bok, *Poeten Nils Ferlin*, att redan Per Lindberg, dåvarande chefen för radioteatern, strax efter Ferlins debut med *En döddansares visor* (1930) hade vänt sig till honom med en förfrågan, om han ville skriva ett hörspel. Den gången tog Ferlin sig inte an uppgiften. Vad det var som gjorde att han engagerade sig för radioteater 1934 är inte känt, men en av de bidragande orsakerna var troligen hans bekantskap med C J Björklund, dåvarande redaktören för *Brand*, och författaren Willy Walfridson, båda liksom Ferlin stamgäster på Café Cosmopolite. Paret Björklund-Walfridson författade hörspelet *Spelkosackerna*, Nils Ferlin bidrog med vistexterna och Josef Briné med musiken. Ferlin och Briné författade själva de därpå raskt följande radiospelen *Marknad* 1935 (nyuppsättningar 1942 och 1954), *Staden* 1935, *Auktion* 1936 (nyuppsättningar 1944 och 1954) och *Byn* 1941. Det enda av spelen som publicerats är *Auktion* i *Svenska radiopjäser* 1954. De flesta av dessa hörspel sändes i flera repriser. Denna typ av radioteater med tyngdpunkten lagd på sång och musik, där handlingen oftast spelar en underordnad roll, blev mycket populär. Ferlin och Briné bidrog i hög grad till nyskapandet och kvalitetshöjningen av denna underhållningsgenre, inte minst genom att utnyttja radiomediets möjligheter att frammana olika miljöer. En inte obetydlig erfarenhet hade ju Ferlin av folklig underhållning från sin tid som revy- och kuplettförfattare i Filipstad, men också från sin tid som skådespelare, då han medverkade i en rad folklustspel.

Den nya stora publiken

För Ferlins egen del innebar radiospelen, att hans dikter spreds ut till den nya och stora publik, som radiolyssnarna utgjorde. Av betydelse var naturligtvis också de personliga band som knöts mellan honom och hans publik, eftersom han ibland själv medverkade i spelen. Troligt är att detta var en av de bidragande orsakerna till de höga försäljningssiffrorna och den stora succé, som hans kommande diktsamlingar rönte.

Spelkosackerna, som benämns en radiobagatell, hade premiär den 14 december 1934 och, något omarbetad, nypremiär den 8 januari 1938. En stor del av manuskript och utkast till vistexterna i detta radiospel finns kvar tack vare att Josef Briné tagit hand om och bevarat dem. Numera finns de i Ferlin-arkivet vid Göteborgs Universitetsbibliotek. Hos Sveriges Radio finns originalmanuskript och regiexemplar till samtliga spel. Detta ger möjlighet att studera Ferlins noggranna och omsorgsfulla sätt att arbeta.

De frågor man ställs inför när det gäller samarbete av detta slag mellan kompositör och textförfattare är: 1) Om text och musik tillkom i ett nära samarbete mellan författare och kompositör. 2) Om texten skrevs till en given melodi. 3) Om melodin sattes till en given text. När det gäller *Spelkosackerna* verkar det, som om alla tre alternativen varit aktuella. Att Briné i sin ägo har haft Ferlins utkast och manuskript tyder på, att man arbetat tillsammans på samma plats. Att Ferlin var van vid och hade god träning i att skriva text till given musik (kuplett- och schlagerförfattandet) gör, att även alternativ 2 förefaller troligt. Att en av vistexterna ("I folkviseton") bevisligen redan fanns färdigskriven och t o m utgiven visar ju, att alternativ tre gäller åtminstone i detta fall.

Noterna inte bevarade

Tyvärr finns noterna till *Spelkosackerna* inte bevarade på Sveriges Radio och inte heller finns någon personlig utsaga från någon som var med. Pjäsens handling är enkel. Några arbetslösa musiker ger sig ut för att vara kosacker efter att ha kommit över ett arbetstillstånd, avsett för en rysk yrkesbroder, och får engagemang på Café Grand de Milano i Vårköping, där man gör stor succé, och affärerna blomstrar för caféägaren, plåtslagare Johansson. I första uppsättningen, 1934, avslutas stycket med att alla de utklädda musikerna utom en, vilken blivit förälskad i en flicka från staden, oavslöjade återvänder till huvudstaden för att återgå till sitt liv som gårdsmusikanter. I andra uppsättningen, 1938, får pjäsen en något annorlunda upplösning. Caféägare Johansson har hela tiden känt till, att det inte varit äkta kosacker som spelat på hans café, eftersom han har haft en hemlig avlyssningsanordning inmonterad på deras rum. Men på grund av den stora popularitet som hans café tack vare dem har rönt, vill han inte avskeda dem före kontraktets utgång. Efter att för flickan ha avslöjat sin rätta identitet, stannar också i denna version den förälskade kosackmusikern kvar. Båda versionerna avslutas med att Johansson och vårköpingsborna på stationen tar ett högtidligt farväl av spelkosackerna med tal och hurrarop.

Till *Spelkosackerna* 1934 bidrog Ferlin med nio vistexter. "Det hände en skräll", "Då vänder jag ett notblad", "Tittut, madam", "I Vårköping", "Duett", "Rumba", "Det ska vara både rytm och stile", "Heida Troikar" och "Kärleken kommer och kärleken går". Till nästa uppsättning skrev Ferlin ytterligare fyra nya vistexter "Nasarevalsen", "Som en äkta svensk kosack" "Om Johansson" och "Röd signal", varvid en av de föregående sångerna slopades, nämligen den löst infogade "Det hände en skräll i lördas om kväll". Visan handlar om hur det kan gå, när ett jazzkapell bestående av stadspojkar kommer ut på landet, gör succé hos flickorna där och konkurrerar ut de handklaverspelande landsbygdspojkarna. Visan härstammar från en epok, då gränserna mellan stad och land ännu inte suddats ut. Ett smakprov ur sista strofen lyder:

Å flickorna vips
dom gjorde sitt tips
å valde en pojk med krage å slips.
Den där ni vet
som blåste trumpet
han drog iväg med Olles Märta.
Men ser du vi hemmapojkar kände som en
tröst
att mandom mod det bor i vårt uppvikna bröst
. . .

Tidsdokument

De flesta av de i *Spelkosackerna* ingående vistexterna har senare inte kommit in i någon av Ferlins diktsamlingar eller, så vitt jag kunnat finna, publicerats på annat håll. Detta gäller framförallt de vistexter, som Ferlin troligen avsett för radiospelet. Flera av dessa är intressanta som tidsdokument, ty tack vare anspelningar på och ironier över då aktuella företeelser eller personer inom kulturliv, underhållning och politik framkallas en viss tidsstämning.

Om den store kvinnotjusaren på modet, Maurice Chevalier, och att få bli lik en Greta Garbo, sjunger servitrisen på Grand Café de Milano i en duett med caféägare Johansson, som å sin sida drömmer om så lukrativa affärer, att han kan kliva några pinnhål högre på samhällsstegen och bli "bror och du" med apotekaren:

Servitrisen: *Jag älskar endast Maurice Chevalier*
Johansson: *Nu har jag putsat upp mitt Grand Café*
S: *Bedårande som ingen när han skrattar!*
J: *Med rostfri plåt i disk och avloppstrattar*
S: *Hans ögons stolta klara stjärneljus!*
— — —
S: *Jag reser nog en dag till Hollywodd*
J: *På banken blir jag mer och mer betrodd.*
S: *där ska jag gå omkring liksom en Garbo*
J: *I korridoren öppnar jag cigarrbo.*
S: *Så fin jag blir som stadsfiskalens fru*
J: *Med apotekarn blir jag bror och du*
S: *Då kommer min Maurice till mig med liljor*
J: *Ja, här ska ni få se på friska viljor*

Tonen är typisk för lustspelsgenren.

Kreuger-kraschen

Den borgerliga småstadsidyllen är borta i en annan visa "Det skall var både rytm och stile", i 1938 års uppsättning ändrat till "Det ska vara dynamik och style", i vilken det bl a förekommer anspelningar på den florerande jazzen och på aktuella underhållningsartister som Sven Olof Sandberg och Zarah Leander. Som en kontrast till den rofyllda småstaden känner man i denna ferlinska kuplett en fläkt från orosvindarna, som drog över Europa vid denna tid och märker det ekonomiskt osäkra läget efter bl a Kreugerkraschen. I 1934 års uppsättning låter andra strofen:

Marknad och villervalla,
östan och västan i vals.
Här finns det allt för alla
och där finns det ingenting alls.
Allt som är sant i Potzdam
skrattar man åt i Paris.
Idag är man brun
i morrn är man vit och immun.
REFR. *Det ska vara både rytm och stile*
i en tidens kuplett
Rabiat och Heil
— ropen går tätt.
Allting flyter lika snabbt som kors
Iffe Krüger är baisse.
Men uti Bofors
är det knackel och fräs.
Visselpipan blandar sig med Zaras och Sven Olofs sång
och på batteriets trummor daskar en polisbatong.
(För) det ska vara både rytm och stile
och tjus och sprätt
på en sena tiders
kuplett.

Potzdam blev Gränna

När *Spelkosackerna* på nytt skulle uppföras, hade det ekonomiska läget förbättrats något, och Kreugeraffären var inte längre aktuell. Därför har Ferlin gjort en ändring i kupletten av "Iffe Krüger är baisse" till "i Genève är baisse". Vidare har Ferlin i ingresstrofen ändrat Potzdam och Paris till Gränna och Madrid. I Spanien härjade inbördeskriget, vilket drog till sig uppmärksamheten från hela Europa. Att Ferlin engagerade sig i vad som hände i Spanien vet vi från den skrift "Till Madrid", som svenska författare 1937 ägnade det belägrade Madrid, och i vilken Ferlin medverkat med en dikt. På krig och elände syftar Ferlin också i upptakten till en rumba, som dock redan var med i uppsättningen 1934.

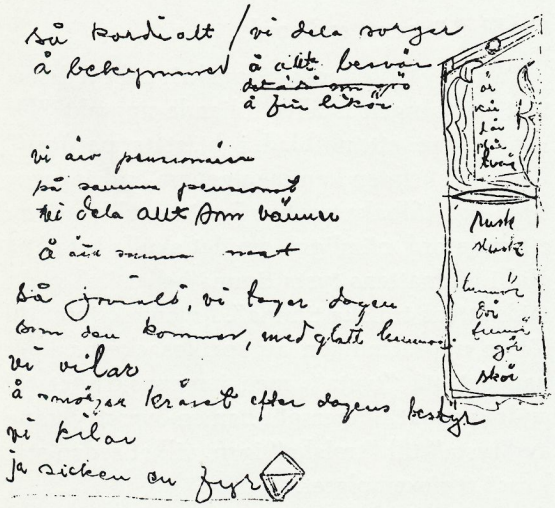

Det första utkastet, med rimord i marginalen . . .

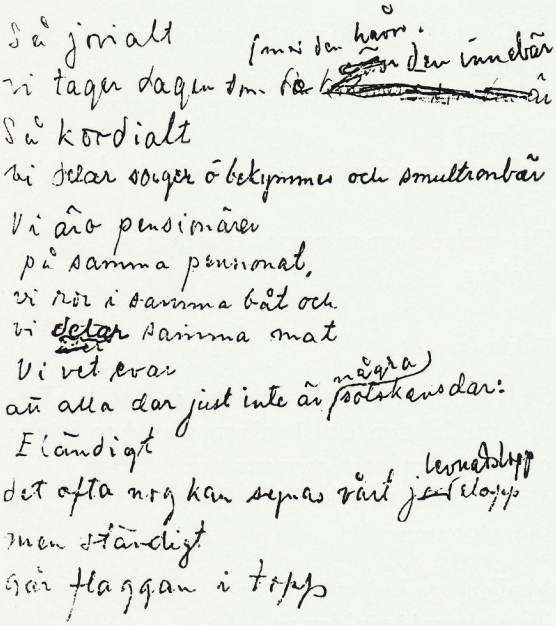

. . . och det andra.

Världen ligger i brand och rök och röster
ropar i väster och öster:
på dom jäklarna!
Ingen vet varför det skriks och slåss.
Tids nog ligger man som en prickad kråka:
varför kivas och bråka?
Titta bara på oss:

— — —

Efter denna typiskt ferlinska upptakt präglad av ett beskt allvar, bryter kosackerna ut i den schlagerartade refrängen:

Så jovialt
vi hälsar dagen med de håvor den innebär:
så kordialt
vi delar sorger och bekymmer och smultronbär.
Vi äro pensionärer
på samma pensionat.
Vi ror i samma båt och
vi delar samma mat.
Vi vet envar,
att alla dar just inte är några solskensdar.
Eländigt
det ofta nog kan synas vårt levnadslopp
men ständigt
går flaggan i topp.

I Göteborgsarkivet har jag funnit ett par handskrivna manuskript till denna rumbarefräng. Det kan vara intressant att se, hur en visa tar form. Manuskripten ger en bild av Ferlins sätt att arbeta.

Om samtida personligheter handlar den för 1938 års uppsättning nyskrivna kupletten "Som en äkta svensk kosack". Här skojar Ferlin med Karl Kilbom, som varit med om att grunda Socialdemokratiska vänsterpartiet, vilket 1921 blev Sveriges kommunistiska parti. 1924 splittrades detta, och Kilbom blev ledare för en falang, de s k kilbomskommunisterna, som var Moskva strängt trogna. Under fem år var han sedan svensk representant i Tredje internationalens exekutivkommitté, men 1929 bröt han med Moskva och uteslöts ur internationalen. 1937, alltså strax före andra uppförandet av *Spelkosackerna*, förenades Kilbom åter med socialdemokraterna. Det är på dessa händelser som Ferlin anspelar i följande strof:

Från den ryska stövelns klack
Kalle Kilbom drar sej back.
Han är le och trött,
han är mycket stött
(på) Vorosjilovs beska snack.
Han vill ha ett bättre tack
än han får av fä och pack,
han är nationell:
han är mild och snäll
som en äkta svensk kosack.

———

I de följande två stroferna drabbas också Isaac Grünewald och Gustav V av Ferlins spetsigheter. Gustav V var för övrigt en kär person för kuplettförfattare vid denna tid.

Antagligen har Ferlin lämnat denna vistext samt visan "Om Johansson" mycket sent under förberedelserna för spelet, ty i det för övrigt maskinskrivna manuskriptet till *Spelkosackerna* ingår dessa vistexter såsom de enda handskrivna. De innehåller också en del överstrykningar och parenteser, vilket tyder på att Ferlin antingen inte varit riktigt färdig då han lämnat texten, eller att det varit så bråttom att han inte hunnit renskriva visan.

I visan "Om Johansson" hyllas "-son-namnet och varnas för de utländska eller tagna namnen. "Det namnet det är prima, det har klinga, det är svenskt! men Pimpinett och Goldenstein det doftar så utländskt!" (manuskriptet återgivet på sid 2).

Bland visorna som senare inte publicerats, ingår också en nonsensvers, "Heidar troikar", som av spelkosackerna låtsas vara en rysk sång och ytterligare en schlagerartad visa, som kosackerna tänkes spela:

Då vänder jag ett notblad
som artig kavaljer,
kvitterar med en bugning
blicken du ger
Berusande små klanger
i silvermånens sken
du lyfter från tangenternas elfenben,
De glimma liksom fjärilar glimma
på glid i midnattens tysta timma.
Tyst vänder jag ett notblad
som artig kavaljer
och bävar för den leende
blick du mej ger.

Grubbel över ett enda ord

På ett av Göteborgs-manuskripten till denna text har sången istället följande upptakt "Då vänder jag ett notblad i hjärtats partitur". På manuskripten kan man genom ändringarna fram och tillbaka se, hur Ferlin grubblat över ett enda ord, nämligen om det skulle heta "på glid i midnattens tysta timma" eller "på glid i midnattens trolska timma". I manuskriptet till första uppsättningen av spelkosackerna låter han det stå "tysta", men i manuskriptet till andra uppsättningen gör han en överstrykning av "tysta" till "trolska" igen, vilket sedan står kvar i regiexemplaret.

Den sista i raden av senare inte publicerade visor är "Röd signal", som tycks ha tillkommit och infogats i *Spelkosackerna* strax före andra uppförandet. Den finns nämligen inte med i något av manuskripten till pjäsen utan dyker först upp i regiexemplaret.

På Grand Café Milano är det liv och fart och ånga
Vi sörjer du, min broder, när du spelar upp till dans?
Ack, alla vackra visor — varför är de aldrig långa?
Det suckar som av vemod i kulörta lyktors glans

Pekar framåt

Så lyder sista strofen, som pekar framåt i Ferlins produktion och i vilken man kan känna igen uppslag, som använts t ex i dikten "Med många kulörta lyktor" i diktsamlingen med samma namn:

Med många kulörta lyktor
jag gick mej i världen ut.
De slocknade — ljudlöst och oförmärkt,
och så tog det vackra slut.

———

"Röd signal"

"Röd signal", som handlar om kosackernas sorglösa tid på Grand Café Milano i Vårköping, för tankarna över till en annan visa om Vårköping.

I Vårköping låtom oss leva
i Vårköping låtom oss dö.
När traskade Adam och Eva
i mer paradisisk miljö?
För jämt äro dagarna soliga
och roliga
dä' troliga
det är väl att ingen kan leva
i mer paradisisk miljö.

Herr borgmästarn talar om våren,
en talare är han som få.
Han talar om skrattet och tåren
hur nära varandra de stå
Han talar om solen och svanorna
och tranorna,
de vanorna
har borgmästarn fått genom åren
och ljuvt är att höra därpå.

Vårköping var Grönköping

Staden, som Ferlin har haft i tankarna, när han skrev visorna till *Spelkosackerna*, är i själva verket Grönköping. Det är inte bara miljön, atmosfären och namnlikheten (Vår-Grön-köping), som ger associationer i den riktningen. Bland manuskripten i "Ferlinarkivet" finns dels ett maskinskrivet blad, vilket innehåller de tre första stroferna av visan, dels två handskrivna manuskript, varav det ena innehåller de två första stroferna och det andra den tredje strofen. I den maskinskrivna versionen kallas visan "Grönköpingevalsen" och sedan inleds första strofen "I Grönköping låtom oss leva i Grönköping låtom oss dö". I tredje strofen figurerar en från Grönköpings veckoblad känd person, nämligen polisen Paulus Bergström: "Här kommer herr Bergström, polisen" och vidare "herr Paulus Bergström, polisen". I det handskrivna manuskriptet har "Grön" i Grönköping strukits och ändrats till "Vår". I det tredje manuskriptet, som innehåller tredje strofen, har Paulus Bergström fått ge vika för Julius Karlsson.

Denna vistext hör till dem, som kom med i Ferlin-Brinés vissamling *Tio stycken splitternya visor tryckta i år*, 1941.

(Jenny Westerström återkommer alltså i följande nr av Poste Restante med en artikel om de mer kända visorna i Spelkosackerna, t ex "Tittut madam" och "Nasarevalsen").

CYANIALAND

av Sten Hagliden

Nils Ferlin in memoriam

För det att jag gick åt sidan
och dröjde foglig och log,
man trodde jag var ett mähä
som bara sa tack och tog.

De märkte ej, att genom byxan
kallt stål låg ljumsken mot.
De visste ej jag bar sjukan
utan bot.

Och att jag först måste hugga
honom på något sätt,
och att den faktiskt bar samma gift
min infällda fickstilett

som fanns ini det jag bakat:
finurlig cyandragé.
Den går att svälja hur lätt som helst —
flexibelt men fast gelé.

Nyss har jag gått åt sidan,
men känner jag darrar på hand . . .
Ska jag helt enkelt ta tvärt av
och gå till Cyanialand?

FÄRDTJÄNST

av Stig Warren

Oförstådd av mej själv
ska jag gå över gränsen
Det är det som gör döden så svår
Vem har jag varit
De sista funktionsdugliga hjärncellernas
sista och slutliga ältande
Vem har jag varit
En låga ibland
för någon
och därmed för mej
Jovisst
en låga ibland
en flamma ibland
kanske rentav en fackla
ibland
och en hand
har jag varit ibland
Låt mej få gå över gränsen
med det
att jag ändå har varit en hand
ibland

NILS FERLIN och FILIPSTAD

av Sven Aspling

— Poste Restantes redaktör har med en viss ihärdighet bett mig att någon gång söka teckna ned några minnen från den stad, som utgjorde Nils Ferlins uppväxtmiljö och som en gång hyste hans barndoms cirkus Tigerbrand, skriver Filipstads-sonen Sven Aspling som en förklaring till denna artikel. — Någon särskild förklaring behövs förvisso inte. Artikeln talar för sig själv.

Ett stenkast från Klara kyrka finns en liten gatstump inklämd mellan några stora betonghus, som begåvats med namnet "Nils Ferlingatan". Någon har på betongväggen denna sommar textat de inte helt obefogade orden "Ferlin lever — betongen är död". Varken gatstumpen eller miljön i övrigt påminner i något avseende om det som en gång var "Gamla Klara" och som förknippas med Nils Ferlins liv och diktargärning i denna del av Stockholm.

Nog borde Nils Ferlin vara förtjänt av ett annat minnesmärke i dessa förvandlade kvarter än den döda gatstump som av någon oförklarlig anledning uppkallats efter honom. Ty, som det är textat på väggen, Ferlin lever! Och han lever inte endast bland de generationer som har minnen från ett 1930-tal, då Nils Ferlin på några korta år blev en av våra mest folkkära skalder. Nils Ferlin-Sällskapets medlemsmatrikel kan vittna om att det i ökad utsträckning är ungdom som anmäler sig till medlemskap och engagerat intresse för Ferlins diktning och litterära gärning.

Ivar Lo-Johansson berättade en gång att när han första gången träffade Nils Ferlin presenterade han sig kort och gott på följande sätt: Nils Ferlin — en av de få som aldrig träffat Dan Andersson. Det är många som har träffat Nils Ferlin — kanske ännu flera som påstått sig ha gjort det. Nils Ferlins vänkrets var säkerligen stor, inte bara i Stockholm och Klarakvarteren utan också i hans hemstad i Bergslagen, där alltjämt några av hans gamla vänner finns kvar, även om de blir färre för varje år. Nils Ferlin var född den 11 december 1898 och skulle således ha fyllt 80 år i höst.

Mycket har skrivits om Nils Ferlins barndom och uppväxtår i Filipstad. Framför allt har hans nära vän genom hela livet, Gustaf Andborg, gett ett värdefullt bidrag genom sin fina och ömsint skrivna bok om vännen och skolkamraten Nils Ferlin. Arne Häggqvists och Åke Runnquists i dag smått klassiska böcker om Ferlin är rika på uppgifter om barndoms- och uppväxtåren i Filipstad, inte minst Häggqvists bok, även om en del uppgifter kanske inte är så exakta. I båda böckerna berörs den sociala miljön i staden och den påverkan den kan ha haft på Ferlins diktargärning senare i livet. Att den spelat en stor roll för Ferlin ger hans egen diktning många vittnesbörd om.

Minnet är alltid en opålitlig följeslagare. När därför redaktören för Poste Restante uppfordrat mig att söka berätta något om den sociala verklighet som präglade den stad där Ferlin växte upp, blir det minnet jag i viss mån måste lita till.

Egentligen var Ferlin bosatt en relativt kort tid av sitt liv i Filipstad. Familjen kom från Karlstad till Filipstad 1908 och stannade där till 1916, då modern och Ferlins yngsta syster flyttade till Stockholm. (Fadern hade gått bort redan 1909.) Nu bröt ju inte Ferlin upp från

Filipstad vid denna tidpunkt. Hans sejourer i Filipstad blev många i fortsättningen, och han vistades i staden under längre eller kortare perioder till långt in på 1920-talet. Det är från denna senare tid mina första minnen av honom daterar sig. Då hörde han fortfarande s a s till stadsbilden.

Historierna om och kring Nils Ferlin är många. Legendbildningen var omfattande långt innan han gick bort en oktoberdag 1961. Inte så sällan tecknas yttre händelser, där han uppträder i de mest skilda roller, från slagskämpen i hemstaden till bohemen i Klarakvarteren.

Den stad Ferlin växte upp i var naturligtvis inte mycket annorlunda än många andra småstäder. Den sociala rangskalan var lika klart uppdelad här som på andra håll i landet. Möjligen med det tillägget att vid denna tidpunkt rekryterades socialgrupp I alltjämt av många inflytelserika bergsmän och brukspatroner. Någon industri i egentlig bemärkelse fanns inte. Stadens storhetstid tillhörde det förgångna. En efter en hade hyttorna släckts och endast namnen på samhällena runt staden — Bolhyttan, Kalhyttan, Storbrohyttan, Finnshyttan, Fogdhyttan, Nyhyttan osv — vittnade om att Filipstad en gång varit en viktig centralort för järnhanteringen i denna del av Bergslagen.

Arbetstillfällena inom staden var få. Det fanns ett mindre spisbrödsbageri, som långt senare skulle utvecklas till det i dag kända Wasabrödsbolaget. Där fanns Rosendahls bläckfabrik, på den tiden av minimiformat. Bronellska bokhandeln var en välsorterad bokhandel med eget civiltryckeri. Inom den firman hade Ferlin anställning en kortare tid hösten 1914. Så hade vi Sveabryggeriet, som bl a tillverkade öl, pilsnerdricka som det på den tiden allmänt kallades. Den största arbetsplatsen utgjordes av Finnshyttans verkstäder, som just i dessa krisens dagar fått sin dödsdom utfärdad. På några mils avstånd utanför staden låg flera bruks- och gruvsamhällen — Nykroppa, Storfors, Lesjöfors, Persberg, Långban, Nordmark och Finnmossen — som satte sin prägel på mycket av det sociala och ekonomiska livet i östra Värmland. Härtill kom skogsbruket och inte så få mindre sågverk, av vilka en del levde vidare ända fram till 1930-talet. Till bilden hörde också Bergsskolan med direkt anknytning till järn- och gruvhanteringen. Lasarettet var ett av landets äldsta med ett upptagningsområde som omfattade en stor del av östra Värmland. Slutligen hade vi "Spritbolage", som betjänade en vid omkrets av Bergslagen och motiverade många resor till staden. Hemresorna kunde det nog ibland bli si och så med.

För ungdomen var då som nu utkomstmöjligheterna i denna del av Värmland mycket små. Utbildningsmöjligheterna var likaså ytterst begränsade. Man gick i folkskola eller realskola. Redan här gick på denna tid en skarp social skiljegräns. Arbetarbarnen och de mindre bemedlade var hänvisade till folkskolan. Nils Ferlin gick i realskolan. Men han kom från ett hem som ingalunda tillhörde de välbärgade.

I långa stycken var det en fattig bygd, även om själva staden med sina ca 4 000 invånare hade sin medelklassprägel med köpenskap och handel som huvudnäring. Politiskt styrdes staden av de konservativa. Högern var det största partiet i stadsfullmäktige ända fram till 1930-talet. Det saknades ingalunda ansatser att bryta denna dominans. Tidningar hade till och från startats för att åstadkomma en motvikt mot stadens pålitligt konservativa tidningsorgan, Filipstads Stads och Bergslags tidning.

Ferlins far hade på sin tid kommit till Filipstad för att bli redaktör för en sådan nystartad tidning. Själv prövade Nils Ferlin lyckan som journalist under några månader 1918 på en annan nystartad tidning, Bergslagernas Nyheter. Livslängden på dessa tidningar blev aldrig lång. Efter några år var deras saga all.

Arbetarrörelsen hade en hård mark att bryta i denna bygd. Den socialdemokratiska arbetarekommunen i Filipstad hade bildats i början av seklet och ute i brukssamhällena hade den fackliga och politiska arbetarrörelsen redan ett starkt fäste. Men i själva staden skulle

det komma att dröja ända till 1934 innan det socialdemokratiska partiet blev det största i fullmäktige.

Folkrörelserna hade tidigt nått även Filipstad. Det fanns en rikt fördelad frikyrkorörelse, och nykterhetsrörelsen tillhörde i många avseenden länets mest aktiva och inflytelsrika. Trots stadens två stationer och tre järnvägar var Filipstad i hög grad en isolerad ort. Det satte också sin prägel på staden, som inte levde upp till någon riktig aktivitet mer än en gång om året, nämligen under "Oxhälja", den stora höstmarknaden, då stadens folkmängd under några dagar mer än fördubblades.

Idrotten fångade tidigt Ferlins intresse. Här spelade säkerligen realskolan sin roll, men också det genombrott idrotten fick efter det första världskriget. Delvis genom idrottsrörelsen blev Ferlin i unga år förankrad i en kamratkrets som vidgade kontakterna utanför den grupp av läroverksungdom som han ursprungligen tillhörde. I den stora krets som så småningom omgav Ferlin under dessa år i Filipstad saknades inte originella och talangfulla människor. Han var inte den enda som författade kupletter och bidrog till programsättningen vid revyerna och de olika tillställningar, som gick av stapeln i Ordenshuset och på "Teatern".

Ferlin blev tidigt en omtalad person i staden. Han bröt sig själv ur sin uppväxtmiljö och han chockade väl en hel del av de samhällsbevarande i staden, och de var inte så få. Han hade ju gått i läroverket och han var t o m släkt med kyrkoherden i staden . . . (Kyrkoherde Anders Anngren var en färgstark person som vore värd sitt eget kapitel. Han var gift med en faster till Nils Ferlin.)

Det var alltid något av spänning som omgav Ferlin när han dök upp i staden. Vad skulle han nu hitta på, vad skulle nu komma att hända? Nog var han kontroversiell i många ögon. Han söp och slogs, sa' en del. Ett visst verklighetsunderlag fanns det väl för det påståendet. Men det fanns också något av beundran i inställningen till honom. Han vågade gå mot strömmen, och han rörde om i mycket av det som var stillastående och hän-

delselöst. I dag skulle åtskilligt av detta med rätta kallas befogad samhällskritik. När vi såg och hörde honom på stadens estrader hade han alltid publiken med sig. Respekten för honom tilltog med åren. Och nog var han festlig många gånger. Jag såg honom en vårkväll på 1920-talet då han inför en förundrad publik i Ordenshuset uppträdde som trollerikonstnär, iförd frack och hög hatt. På samma ställe såg jag honom ge uppvisningar i boxningens ädla konst för att en hel del år senare på ett socialdemokratiskt ungdomsmöte höra honom läsa dikter av Dan Andersson som bara han kunde.

Men besöken i hemstaden blev allt färre. På hösten 1940 anordnade ABF i anslutning till den "andliga" beredskapsaktivitet som då utvecklades en författarafton. Det var en stor händelse då vi i ABF fick erbjudandet att få Ferlins medverkan. Övriga medverkande skulle bli Eyvind Johnson och Waldemar Hammenhög. Det blev en rykande åtgång på biljetterna. Det hade gått åtskilliga år sedan Ferlin senast visat sig i staden, och nu var han redan en stor och erkänd författare. Aulan i hans egen gamla skola — som f ö nu bär hans namn — var fullsatt till sista plats. Men Ferlin kom aldrig. Han ersattes av Lille Bror Söderlundh, som vid denna tidpunkt tonsatt en del av Ferlins dikter. Det blev en minnesrik kväll. Men det kunde inte undvikas — för åtskilliga blev besvikelsen stor. Många hade väntat få återse sin gamla kumpan från stormiga ungdomsår, och så uteblev han. Jag minns hur jag sökte få både Rallar-Anton, Kalle Knopare och Ivan Speleman att lugna sig med förklaringen att Ferlin nog skulle komma vid ett annat tillfälle. Men såvitt jag vet kom han aldrig åter till sin hemstad. Så nog förstår man att Filipstadsborna sätter ett särskilt värde på att Nils Ferlin s a s kommit hem och att man nu återfinner honom på bänken vid Skillerälven. Det känns på något sätt riktigt.

Det är Åke Runnquist som påpekat att Ferlin gått en ovanlig väg till sitt författarskap. Den har gått via teatern, via revyn och kupletten. Han påpekar också att Ferlins bakgrund och hans väg till litteraturen skiljer sig från

de flesta jämnårigas. Han är ingen akademiker och han kan knappast heller kallas arbetarförfattare. Redan som pojke valde han att ställa sig utanför de ordnade sociala skikten och ömsom häftigt, ömsom försmädligt lufta sin misstro mot den bestående ordningen och de samhällsbevarande krafterna, som de kallas. Den egenartade och mycket personliga kombination av anarkism och moralism som han så småningom utbildat, har ingen anknytning till några existerande politiska system. Arne Häggqvist har också berört den betydelse Ferlins sociala bakgrund kan ha haft för hans utveckling. Han erinrar om att redan det faktum att han fick en tids läroverksundervisning och s k bildning ställde honom i en annan klass än många andra jämnåriga författarbegåvningar, som samtidigt höll på att bryta sig en bana och inte kunde undgå att se sig orättvist behandlade av vårt kapitalistiska samhälle. Ferlin hade inte, som han säger, någonsin skäl att känna sig lika indignerad som de å det egna ödets vägnar, och detta kan vara en av orsakerna *bland många andra* till att han aldrig blev någon "proletärförfattare" med bestämda sociala ambitioner.

Vilken roll den sociala miljön än kan ha spelat för Ferlin under uppväxtåren i Filipstad, har hans diktning gett oss något av det som utgör det unikaste i svensk litteratur. Det handlar om människan och människans villkor och är ur den synpunkten djupt socialt engagerande. Därför kommer den också att leva och säkerligen också ständigt engagera nya generationer.

FERLIN I FILIPSTAD

Är Nils Ferlin den mest kände fotbollsspelaren genom tiderna i Filipstad? Visst är han det. Trots att Nils Johan Einar aldrig var speciellt bra i foboll. De hundratusentals Ferlin-vännerna vet ändå att "busen Fabian" spelade fotboll, i Filipstad.

Nils Johan Einar sätter, oavsett sitt fotbollsförflutna, än i dag sin prägel på Filipstad. För oss som arbetar med idrotten i Filipstad, och som tycker om att arbeta och uppleva idrotten också på en nivå fjärran från elitnivåns glans, är det ett trevligt minne, att här spelade Nils Ferlin fotboll. Också han fjärran från idrottens glansvärld. Men han hade en annan glans, ett annat värde. Och Nils Johan Einar är kvar i Filipstad. Han sitter ju på sin soffa nere vid Snobbrännan . . .

I år är det 80 år sedan Nils Ferlin föddes. Och i höst säljer Filipstads IF ett lotteri där samtliga högvinster har Ferlin-anknytning. Högsta vinsten är den träskulptur av filipstadskonstnären Herman Schemschat som syns på bilden här intill. Den här Ferlin-skulpturen och ytterligare tre av samme konstnär finns med bland högvinsterna. Dessutom elva tryck av den teckning som filipstadskonstnären Kjell Stenwreth gjort, en teckning föreställande Ferlin på sin soffa, som staty, och med det numera rivna Stadshotellet i bakgrunden.

Beställ gärna lotter via postförskott från oss, Filipstads IF, Box 66, 682 00 Filipstad. Lotterna kostar en krona per styck.

Den som önskar kan beställa exemplar av Kjell Stenwreths teckning. Den finns i 250 exemplar och kostar 50 kronor. Även den kan köpas via postförskott.

FIF

FILIPSTADS IF
Box 66 682 00 Filipstad

TVÅ VERS

av Birger Lindberg
(ur en kommande diktsamling om den
kommer)

SJÄLEN

kom opp hit till sfäriska höjder
och spisa själiska fröjder —
sjöng lärkan till grodan
i dammen
men —
du fablar som tockna poeter
och själ finns inget som heter —
sa grodan i dammen
amen

KADMIUMRÖTT

apropå Picasso och sånt
tecknar enligt gammal sed
hennes amorbåge
med pensel
röd av kadmiumsulfid
grå husfasader
ger plats för himmelslyktan
månen med sin lånade glans
kvällens ljus börjar riva i öronvaxet
polissiréner tjuter
nån har tagit pengar
förgäves söker jag amorbågens urform
med hjälp av giftig rouge de cadmium
din mun är en blodfläck
på ett stycke pergament
morronen kom
och fann
våra djupfrysta
kadaver

Nils Ferlin i konsten

Konstnären Uno Skoog i Bäckefors hade i våras en utställning av Ferlin-inspirerade oljemålningar på Galleri Oskar Fredrik i Göteborg. Här är hans tolkning av "Anmärkningsvärt" ur samlingen Barfotabarn.

När Abel en gång på jungfrulig hed
med ett kvidande ljud,
eller kanske en ed,
sjönk ned . . .
Då talade Gud
till Kain vred . . .
Men Kain svarade: Hvi skall jag taga vara
på min broder!
Det är anmärkningsvärt att i världshistorien
aldrig förekommit en livligare ihågkommen
replik än denna.
Kains.

Sten Hagliden på skiva

1973 års Ferlin-pristagare Sten Hagliden är en ovanlig lyriker även på det sättet att han blir flitigare med åren. Hans senaste samling *"Utmarks"* har kommit för bara några veckor sedan och genomgående lovordats. Nu har Proprius förlag tagit det berömvärda initiativet att låta honom läsa in dikter från samtliga sina tidigare samlingar på en stor LP-skiva (PROP 7783).

Sten Hagliden har bland andra beröringspunkter med Nils Ferlin också den, att han läser sina egna dikter bättre än någon annan kan göra. Skivan som har den välfunna titeln "Mejslingar", är i sig själv ett helt kompendium på hans lyriska produktion. Dessutom har omslaget en kort men innehållsrik essä om Hagliden, signerad Tom Hedlund.

Broder Tors afton blir en institution

Alla de som hade möjlighet att avnjuta Ferlinpristagaren Tor Bergners framträdande med bl a medlemmar ur Radiosymfonien och Hovkapellet på Kulturhuset i april, välkomnar säkert följande: kulturnämnden har bett att få en "Broder Tors afton" som årligt och vårligt återkommande evenemang. Det är första gången som Kulturhuset bestämt sig för att ta upp konkurrensen med t ex Gröna Lunds traditionella kvällar med bl a Taube och Birgit Nilsson.

Aftonen är preliminärt bestämd till omkring den 10 april 1979, och Broder Tor lovar flera nya kompositioner. Förutom givetvis Ferlintolkningar.

ÅRSMÖTET 1978

avhölls den 9 maj och blev — i motsats till den externa väderleken — en vårglad och angenäm begivenhet. De närvarande ca 60 medlemmarna föreföll i stort sett nöjda med styrelsens fögderi — i varje fall beviljades den ansvarsfrihet för det gångna året. Så generöst såg man däremot inte på hr Ove Rainer, som inte är medlem men väl chef för det postverk som denna gång mer effektivt än vanligt medverkat till att Poste Restante och därmed kallelsen till årsmötet försenats.

Till ordf omvaldes Sandro Key-Åberg, till övriga ordinarie styrelsemedlemmar Sven Aspling, Tor Englund, Curt Enström, Gunnar Larson, Edvard Matz och Olof Ögren och till suppleanter Ola Christensson, Eva-Lisa Lennartsson och Idun Lovén. Därutöver valdes Jenny Westerström av styrelsen till ständigt adjungerad ledamot under året.

På skattmästarens förslag beslöt årsmötet att inrätta en valnämnd för att förbereda namnförslag till olika poster inför varje årsmöte. Medlemmar blev Maj-Brit Carlson, Ebba Ehrenborg och Karin Nordell.

Förslag till innehavare av 1978 års Nils Ferlin-pris diskuterades och 10 lyriker nominerades inför styrelsens kommande val.

Vice ordf. Olof Ögren redogjorde för vad som dittills hänt i frågan om den planerade Ferlin-statyn i Stockholm. Han påpekade dels att Sällskapet inte åtagit sig några ekonomiska förpliktelser i sammanhanget utan enbart är engagerat som initiativtagare och rådgivare, dels att varken konstnär, placering eller definitiv utformning bestämts.

Ordf och skattmästaren arrangerar det inkomstbringande lotteriet.
(foto: Tor Englund)

ETT TACK

Nils Johan Einar Ferlin
hjälpte mig en gång
då vantrivseln
plågade mina dagar
där jag framlevde dem
bland Hässelbys blänkande
växthuskomplex
längtande bort
och med meningslöshetens
tryck över sinnet
men
sedan jag köpt
Ferlins samlade dikter
klarnade himlen
jag blev seende
och fick förmåga
att betrakta tillvaron
ovanifrån
och kunde åter le
åt alla mänskliga småtterier
och därför är jag
stor tack skyldig
Nils Johan Einar Ferlin . . .

Holger Lewin

Årsmötet beslöt att stadgarna skulle ses över i sin helhet, och att styrelsen skulle utarbeta förslag att föreläggas kommande årsmöte.

Oxfilé med tillbehör intogs med mycken kraft och uppenbar entusiasm. Medlemmarna lät sig inte ens nämnvärt störas av att en person från Romantiska förbundet helt oombedd inte bara sade sig vilja mitt i maten framsäga egna dikter utan även gjorde det. Däremot kunde medlemmarna senare med lika stor som sedvanlig behållning lyssna till Eva-Lisa Lennartssons recitation av ett antal Ferlin-dikter. Dessutom läste Henry Iserman både Nils Ferlin och bl a Pelle Näver.—Till kvällens lotteri hade originalkonstverk skänkts av Idun Lovén och Sven Mellberg och ett stort antal böcker av både medlemmar och förlag. De närvarande visade sig vid lottköpandet slösande generösa, och lotteriet inbringade totalt 830 kr.

Sekr

SKATTMÄSTARRAPPORT

Än en gång: Du som redan använt inbetalningsavin som medföljde den Poste Restante Du fick i maj i år, ska inte ondgöra Dig över att Du nu fått ännu en avi. Den senare är avsedd för "syndare". *Och* för dem som kan hjälpa till att överlämna en avi till någon poesiintresserad broder eller syster.

Nils Ferlin-Sällskapet har hittills i år, främst med Lyrikvännens benägna bistånd, fått mer än 40 nya medlemmar. Genom mer eller mindre onaturlig avgång har dock ett 20-tal lämnat Sällskapet i år. Härtill måste vi sannolikt vid årsskiftet utesluta närmare 10 procent av medlemmarna. Detta till följd av att de inte betalat sin avgift sedan ca 3 år eller till följd av att posten inte hittar rätt till dem längre. Ett sorgligt faktum.

Vi måste alltså nu ha fler medlemmar! I annat fall blir vi nödsakade att ge ut Poste Restante bara en gång per år. Ingen vill väl att vi ska reducera stipendiebeloppet, som nu nått upp till 10.000 kr per år? Det finns inte många större författarstipendier i Sverige som är tillkomna helt genom poesivänners frivilliga tribut.

En och annan anser uppenbarligen att medlemsavgiften idag är för låg och sänder oss därför en extra "gåva", som vi alltid tackar extra mycket för. Skattmästaren misstänker att det främst är den generöse, arvodeslöse och skicklige redaktören för vårt medlemsblad som kan ta åt sig största äran av dessa välkomna bidrag. Målsättningen är att försöka hålla poesin levande i vårt land. Du är en av förutsättningarna härför!

Curt Enström

NYA MEDLEMMAR

t o m 5 september 1978

Angelin, Wivi, Lingongatan 34, 234 00 Lomma
Appelgren, Harry, Folkungagatan 134, 116 30 Stockholm
Arvén, Anna-Greta, Ibsengatan 59, 161 59 Bromma
Asplund, Britta, Em. Birkes Väg 2, 150 24 Rönninge
Björnsson, Anders, Svalgränd 5, 172 36 Sundbyberg
Brandänge, Elsie, Skidvägen 7, 126 60 Hägersten
Forsberg, Malin, Gärdesvägen 14 E, 435 00 Mölnlycke
Gunnarson, Brita, Kastanjetunet 2, 181 48 Lidingö
Hjalmar, Agneta, Författargatan 23 D, 703 70 Örebro
Hopfgarten, Eva, Tallparksvägen 9 B, 902 50 Umeå
Johnsson, Anders, Helgagatan 36, 116 58 Stockholm
Jonsson, Astor, Repslagarvägen 28, 852 34 Sundsvall
Johnsson, Torbjörn, Spångavägen 354, 163 55 Spånga
Jungkvist, Brita, Wennerbergsgatan 3, 112 58 Stockholm
Karlson, Lennart, Basgränd 33, 162 46 Vällingby
Karlsson-Paddock, Sven, Götgatan 21, 116 46 Stockholm
Knutsson, Rolf, Rådjursvägen 14, 170 10 Ekerö
Larsson, Ann, Gärdesvägen 14 A, 435 00 Mölnlycke
Lindewall, Lena, Masmästarvägen 6, 161 31 Bromma
Lindqvist, Herman, Drakenbergsgatan 39, 117 41 Stockholm
Malmgren, Elisabet, Wrangelsgatan 22, 252 40 Helsingborg
Mossberg, Göte, Viggvägen 31, 184 00 Åkersberga
Nilsson, Per-Anders, Vasavägen 132, 175 32 Järfälla
Nordin, Rune, Koppersvägen 30, 444 00 Stenungsund
Nyborg, Barbro, Studentvägen 30, 752 34 Uppsala
Olausson, Vivi, Odds Väg 10, 433 00 Partille
Peterson, Gunnel, Störtloppsvägen 7, 126 62 Hägersten
Regnér, Irma, Örnehufvudsgatan 7, 412 59 Göteborg
Roxström, Carina, Själagårdsgatan 21, 111 31 Stockholm
Säffle Bibliotek, 661 00 Säffle
Sörensen, Berta, Pl. 6150, Fagerskog, 683 00 Hagfors
Ullström, Margaretha, Vikengatan 16 C, 652 26 Karlstad
Wahlstedt-Guillemaut, Viola, Bergvägen 33, Södernäs, 130 30 Värmdö
Wittrock, Jan, Sandfjärdsgatan 68, 121 69 Johanneshov
Wuolikainen, Per, Handelsvägen 14, 122 32 Enskede

Ständigt medlemskap

Tengelin, Anders, Skolvägen 8, 440 03 Floda

Du som redan betalat Din årsavgift — varför inte överlämna inbetalningskortet till den som bättre behöver det? D v s en god vän som ännu inte varit klok nog att bli medlem.

Bilaga medföljer

KALLELSE

Alla medlemmar hälsas välkomna till

utdelningen av årets Ferlin-pris

till INGEBORG ERIXSON och ANNA RYDSTEDT

Den äger rum i Sjöfartshusets Festvåning, Skeppsbron 10 Stockholm

TISDAGEN DEN 24 OKTOBER 1978 KL 19.30

Sällskapets ordförande presenterar pristagarna och överlämnar prisen

Övriga medverkande blir bl a skådespelare Georg Funkquist.

Efter utdelningen följer en enkel middag, bestående av förrätt, Herrgårdsstek, öl, vatten eller ett stort glas vin och kaffe. Pris inkl service 48 kr. Högst 70 deltagare, d v s de som först anmäler sig.

Senaste anmälan, *som är absolut bindande*, fredagen den 20 okt kl 16 till fru Nordell, telefon 08-36 29 20.

Vid det sedvanliga lotteriet består förstapriset av en av professor K G Bejemarks originalteckningar till Nils Ferlin-statyn i Filipstad.

Hjärtligt välkomna!

Styrelsen

Den sanne lyrikvännen kan inte vara utan "Lyrikvännen" anser — icke utan skäl — FIB:s Lyrikklubb, som ger ut 6 nummer om året av sin tidning. För medlemsavgiften 35 kr får man förutom tidningen också klubbens årsbok och dessutom fritt inträde till den s k Poesidagen i Gamla Riksdagshuset och till andra av klubbens arrangemang.
Pg 50 27 33-9.

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 2, 1978
Styrelsens funktionär: Curt Enström, Nybrogatan 14, 114 39 Stockholm. Tel 61 66 79
På dagtid tel 36 29 20 (efterfrågas: fru Nordell)
Redaktör för medlemsbladet: Gunnar Larson, Åsögatan 70, 116 24 Stockholm. Tel 08/68 60 06, 0764/364 89
Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg ISSN 0345—9519